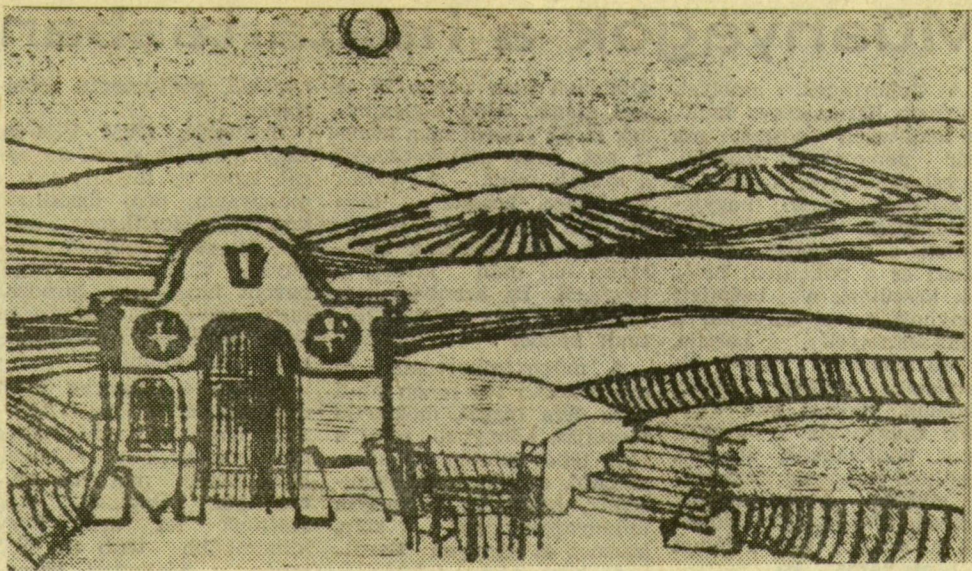

DRÉGELY

LÁSZLÓ

SZEPEZDI

BORPINCE

Papp Lajos

KOMMUNISTÁK

Gyermekkorunkat salakhegyek
kénesei fátjólózzák
szétdobált üvegszilánk-kések
lestek ránk játszótereinken
a csatákban vesztenünk kellett
mi nem lehettünk lovasok sem
keveset jártunk iskolába
az osztályképen hátul álltunk
ne látszódjék a szegénységünk
meztelen lábú véznasága
lépcsőket mosott anyánk mindig
amiken föl mi nem mehettünk
a vasárnap-dél maradékát
kegyes napokon nekünk adták
használt ruhák és képeskönyvek
ólmakatonák törött lábbal
fehérre vénült csokoládé
adakozás megszegyenítő
odavetett mosoly-fillére
nem szokhattunk simogatáshoz

Apánk karjában munka után
indulat feszült tehetetlen
vagy remegő szüntelen éhség
pihenni vágyott anyánk keze
dagadt-vörösen elkinzotta
a hangos szótól megrezzenve
leperdülő könnyektől ázva
s nőtt lassan a gyűlölet bennünk
és felnőttünk e gyűlöletben
csikorgató farkas-fogakkal
vadászt-gonoszul keserűen
rontottuk mind a nem-miénket
megvan féktelen papírforgónk
száguldó-piros szilajása
a tank is megvan tán még amit
leszámolásra készülődvén
cérnaguriga-kerekekből
egykor magunknak kifaragtunk
megvan lehet a lázadás is
az első ütés hangja amit
mi adtunk és nem nekünk adtak

Gyárszirendék hiába-hangja
gépek összetört recsegése
száz beszakadó üvegablak
harsány ének egyszerre támadt
folyam a csenevész erekből
az első lázadás emléke
ludd-kapitányok hahotája
e félelmes szép vigalomban
kik lerontták mi nem sajátjuk
az első gondolat emléke
az első eszmék szerveződő
csodája mint kelő vetése
a téli fagy- és jégviharban
s a legutolsó harc helyben
és győzünk majd és lesz lovunk is
és minden lépcső nekünk épül
nem állíthat hátulra senki
semmiféle sorban bennünket
és mi kapjuk a képeskönyvet
mi kapjuk majd az új ruhákat
vasárnap délből mi ülünk majd
a terített asztalok mellett
a föld-mozdító forradalom
önir-fénye a sárvilágnak
örözt ez a hit adott mindig
a kopócsahos bújdósában
s az első győzelem emléke
cérnaguriga-tankjainkkal
karó-puskákkal följegyezett
első seregek idejéből
virágot vető új jogunké
a reménye hogy megteremhet
a vérünk-vesztő sötét korban
kinyílhatik a mi országunk

S voltunk mint ökök minden korban
akarat amely el nem erneny
mint világot-emelő daruk
rettenetes erejű marka
sziklát véső földmaró-gépek
karmainak acél-íszonya
utak és hidak kifeszített
vas-kérgű betontenyerei
kérlelhetetlen kalapácsok
dörgő kompresszor-konoksága
prések szorító ujaiból
kisugárzó szent kegyetlenség
bennünk diktáló diktátúra
meg nem alkuvó magyarázat
ingathatatlan tetteinkhez
voltak bár s lesznek vértanúink
a kakasszótól sosem féltünk
és nem zokogtunk elgyávultan
mikor a fáklyák értünk jöttek
nem töröttünk a szitkozódó
kalmárokkal és főpapokkal
a megcsalás tövisai
csak a testünket szaggathatták
s miként a tárgy kivételének
lehetettek közöttünk árulók is
eszmét hazudók mérgezettek
irigyek aprók áskálódók
harminc-pénzzel mért tisztességű
szájtépők váltott köpenyűek
mi eljutunk a gyógyuláshoz

A bátorságunk meggyőződés
Még mért és pontos tudatosság
a fájdalma előre sejtjük
felkészültünk minden veszélyre
a hit kezébe fogta lelkünk
széthullani belül sem enged
egyértelmű vágyaink rendjét
míg a kétségek végetérnek
tisztán megóvja belsejében
s ha fölkelt napod kommunizmus
bolygónk bolygó hajnalából
s kerítésekkel elkerített
bóvalatukból felébrednek
az emberi faj népei mind
hogy ablakaik fényre tárják
ujjaik acél-görse halakul
kinyílnak ökleink is akkor
s gyermekeinket úgy neveljük
hogy mindörökké elfelejtsek
mindazt amire nekünk amíg
léteztünk — emlékezni kellett

Én nem szeretem a
televíziót. Meg is
mondtam már egy
párszor, hogy en-
gemet hiába is
hívnak tévét nézni, engemet
ilyen hülyeségekre nem lehet
rávenni. Még ha valami ér-
telmes dolog lenne benne.
Most például, ahelyett,
hogy tévét néznék, megírom
azt a kis drámát, ami arról a
fehér hajú ruhatárosnéiről
szól, aki előadás után egye-
dül marad a ruhatárban, és
véletlenül felakasztja magát
az egyik fogásra.

Dehát így nem lehet! Ha
a szomszéd szobából áthallat-
szik az a monoton beszéd ab-
ból a ládából, hát akkor...
Mit mond? Öngyilkos akar
lenni? Jesszusom! csak nem?
Ja, ez a Kohut hangja. Csak
játék az egész. Jól van na,
nem akar senki öngyilkos
lenni itt, csak megint egy
ilyen hülyeség megy a televí-
zióban, egy ilyen morbid dolog.

A! Ezt nem lehet kibírni!
Így nem lehet dolgozni! Na
se baj. Jól kitolok velük. En-
gem nem lehet feltartóztatni!
El tudom én másképp is töl-
teni az időt okosan: olvasni
fogok. Igen, olvasni. Ott van
az éjjeliszekrényemen tizen-
hét könyv amibe belekezd-
tem, mindegyikben meg van
jelölve, hogy hol tartok, mind
kötőn olvassam; egy soruk
többet ér mint az az egész
hangos-fényes masina ott a
másik szobában...

Úristen, most meg ki si-
kolt?! Ki ez? Ez egy fiatal
lány. Milyen ismerős a hang-
ja. De ki lehet ez? És miért
sikolt? Miért kell itten este
nyolc óra után sikoltozni? Na
ezt megnézem egy kicsit,
aztán jövök vissza a köny-
veimhez, a félbehagyott gon-
dolataimhoz.

Most szépen, csendben be-
nyitok, így: milyen sötét van
itt, és milyen sokan vannak.
Na, nézzük csak egy percet,

Csernák Árpád

TÉVÉT NÉZEK

le sem ülök, csak éppen meg-
nézem, hogy ki ez itten. A
Mensáros beszél. Ezt szere-
tem hallgatni. Na, jól van,
leülök egy kicsit, amíg ő
beszél, aztán megyek. Meg
különböztet is; nem illik itt
ácsorogni, amikor mindenki
szépen, csendben ül itten, és
illetelmesen alszik... Szóval
egy kicsit leülök itt, ebbe a
karosszékre; jó kényelmes
karosszék... Úristen, hát ez

ott nem is Mensáros, csak a
hangja... Ja, ez egy szinkro-
nizált külföldi film. De ez a
külföldi színész se egy kutya.
Érdekes egy arca van neki,
azt meg kell hagyni: szug-
gesztív, és amit mond, nem
egy hülyeség. Ezek egészen
okos dolgok. Sőt még szép
dolgok is: dráma és költészet,
elkeseredés és bizakodás, le-
hangol és fellelkesít. Ez nagy-
szerű dolog... Vége! Mi az,

Szepesi Attila

KÉT HANGON

támad a hó a gyölkerekre
kés a kihűlt gyönyörökre

megvéd tiz ujjam mégis látod
jégtündér jár zimankó-táncot

téli ámulat karja vállá
táncol függeszte holdságára

most nem lehet hazatalálni
várni kell a világra várni

nem lehet várni nem lehet menni
most nem lehet újjászülni

DAL:

hó támad orvul deres ágra
temet az idő csillagot
beleveszünk a megszokásba
fussatok tépett farkasok

végére is, oda, ahol a gyöngékedők
lepedői fehérlettek.

A barakk ajtaja — mintha ez is a
szertartáshoz tartozott volna — be-
csukódott. Félhomály támadt. Világi-
tott a robbanásig megrakott kályha.

— Meleg van — mondta a tábor-
noknak franciául a grófnő.

— Igen... grófnő... A tüzelővel
nem takarékoskodunk.

A grófnő elfintorította az orrát,
mint mindenkor, ha valami nem tet-
szett neki, vagy nagyon is tetszett.

— Rossz szag van — mondta hal-
kan franciául a grófnő.

A tábornok egy pillanat alatt elgon-
dolta: ha a barakk előtt állíttatja föl
a fogoly-közlegényeket, siralmas lát-
vány lesz. Ragyogó havas térségen —
rongyotmög. Úgy tett, mintha nem
hallotta volna a grófnő halk megjeg-
zését.

— Rossz szag van! — ismételte a
grófnő, most már hangos, kislányos
makacssággal, segélyt kérően.

A tábornok halkán szólt a kozák ez-
redesnek, a kozák ezredes hangosab-
ban az őrség parancsnokának, az őrség
parancsnoka Nováknak, Novák
magyarul, teli torokkal a foglyoknak:

— A barakk előtt kettős rendekbe
— sorakozó!

Odaálltak a betegek is, ingben-
gatyában a vidám havon sötétlő tö-
meghez. Szélcsend volt. Száraz leve-
gőben a testük köré lerakódott meleg
két-három percig védte őket a hideg-
lét.

És akkor a foglyok ezer éve hiány-
zó, kedves női hangot hallottak. Le-
ány-feleség-anya hangját, hűsvéti kis-
harangot, feltámadást ígért.

Először nem is az értelmét, csak a
csengését fogták föl a szavaknak; az-
tán az értelem is belekapcsolódott.

— Katonák! Hős magyar katonák!

Akcentussal beszélt, s ez még ked-
vesebbé tette a kicsi, melles babának
beillő asszonyt.

— Boldogan jöttem el hozzátok.
Szeretnék mindent adni: takarót, ru-
hát, élelmiszert, pénzt, de mit csinál-
jak: nincsen. Nagyon sokan vagytok,
hős magyar katonák, foglyok; honnét
vegyünk?

A fogolycsapat végén álló magyar
bakák lábain bakancs helyett széna-
bogyák, testükön pokróc, ami alól ki-
látzott a sárga-sötét gatyá. Odanézett
a grófnő, és az orra körül megjelen-
tek a már említett kedves ráncocskák.

— Szomorú hírt kell közölnöm —
mondta a grófnő csilingelve —, sze-
retett uralkodónk, öfelsege I. Ferenc
József, — meghalt.

Szünetet tartott. A hatást várta. Sí-
rást vagy legalább — sóhaj, de senki
még csak meg se rezzen. Egyesek
nem tudták, mit kell csinálni, ha a
király meghal. A többség arra gon-
dolt: semmit se kapnak. Álltak szót-
lanul.

A grófnő egy lépést tett előre, és
fölemelte hangját, elégedetlenül ismé-
telte el:

— A király halt meg...

Újra csönd.

A grófnő franciául odaszólt a tábor-
nokhoz:

— Milyen érzéketlenek.

— Igen, grófnő. Sajnos.

A bájos kis teremtes nem hagyta
annyiban. Sértve érezte magát. Még
egy lépést tett előre, fölemelte kesz-
tyűs, pici kezét, — szeméit megcsil-
logtatta, és folytatni akarta a beszé-
dét. De ekkor nem messze a grófnő-
tól, Csongrádira, a hidegtől, vagy a
gyöngéséttől, vagy a haragtól, rájött
a rosszullet.

A kétségtelen zajra a grófnő oda-

hogy vége? Most kezdtem
csak belejönni. Egyszer be-
ülök ide tévét nézni, és ak-
kor mindjárt vége. Szünet.

Na, most még egy cseppet
maradok itt ebben a fotelben,
ez nagyon kényelmes, jó fo-
tel, és különben is olyan lel-
kesítő, szép gondolatokat hal-
lottam itten, hogy ezen még
érdemes egy kicsit elgondol-
kozni ebben a kényelmes
ülésben. Nézem a képernyőt.

Ez itten, ugye, valami, vas-
kapu féle... A! Behunyom a
szemem, úgy, egy kicsit el
is helyezkedem, kezembe tá-
masztom a homlokomat, így:
gondolkodom, tehát vagyok.
Mi ez?! Ja, folytatják a mű-
sort: valaki már megint be-
szél... azaz, izé, most már
muzsikálnak majd itt, már
látom. Ettől majd nem tudok
gondolkodni. És milyen limo-
nádé zene, tingli-tangli zene,
tangli-tingli... meg kornyí-
kálnak, mutogatják a fogu-
kat meg a farukat, mintha
valakit is érdekelne.

Egyáltalán: miért ülök én
itt? Föl kéne állni, és el
kéne menni. Hova? A másik
szobába? Oda is áthallatszik
ez a hacacaré. Az utcára?
Ez az! Az utcára kell men-
nem! Igaz, egy kicsit nagyon
esik az eső, dehát annyi baj
legyen. Még romantikus is,
és ott legalább az ember jól
kigondolkodhatja magát az
esőben. Persze, ahogy hallom,
ez egy olyan kis zivatar féle,
és azért az is lehet, hogy jég-
darabok hullanak. Úgy van:
kifejezetten úgy hallatszik,
mintha jégsemekek koppanná-
nak a párkányra. Itt meg
azért mégiscsak meleg van,
meg olyan jól összeszoktunk
ezzel a karosszékkal, ott a
dobozban meg mégiscsak hű-
lyéskednek, ugrálnak; fény
meg zene, zene és mozgás,
hang meg minden, és annak
ott ni egészen vicces képe
van, hehe, és annak a táncos-
nőnek ott, balról a harmadik.
kifejezetten szép a combja.